

วัดพระธาตุศรีปังเมือง

1. ชื่อวัด : วัดพระธาตุศรีปังเมือง

พิกัดภูมิศาสตร์ : ละติจูด: 19.2654.4 ลองจิจูด: 100.0531.2

ประเภทวัด : วัดราษฎร์

นิกาย : สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

2. ที่ตั้ง : 92 หมู่ที่ 11 บ้านเวียงล่อ ตำบลล่อ อำเภोजุน จังหวัดพะเยา

3. ประวัติความเป็นมา

วัดพระธาตุศรีปังเมือง ตั้งอยู่ที่ บ้านเวียงล่อ หมู่ 11 ตำบลล่อ อำเภोजุน จังหวัดพะเยา เป็นวัด สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีเนื้อที่ 7 ไร่ วัดพระธาตุศรีปังเมือง ตั้งอยู่ในตำบลล่อ อำเภोजุน ยังไม่พบ หลักฐานว่า พระธาตุศรีปังเมืองสร้างเมื่อใด เมื่อพิจารณารูปแบบทางสถาปัตยกรรมแล้ว น่าจะสร้าง ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 ในช่วงนั้นเมืองพะเยา เป็นเมืองที่มีความสัมพันธ์กับล้านนา พระธาตุตั้งอยู่ใกล้ เมืองโบราณที่เรียกว่า เวียงล่อ เป็นพระธาตุที่มีความสำคัญคู่บ้านคู่เมืองเวียงล่อ

4. ความสำคัญของวัด

เป็นวัดสำคัญ และเป็นศูนย์กลางของชุมชนชาวบ้านล่อในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวัดที่มีพระสงฆ์ จำพรรษาอยู่ ตั้งอยู่ไม่ไกลแนวกำแพงเมืองทิศตะวันออก โบราณสถานสำคัญได้แก่ เจดีย์ทรงระฆัง ขนาดใหญ่ศิลปะล้านนา-สุโขทัย ซึ่งกรมศิลปากรบูรณะไปเมื่อปี พ.ศ. 2536 จึงยังคงสภาพสมบูรณ์ อยู่มาก ด้านตะวันออกของเจดีย์มีฐานวิหารขนาดใหญ่ก่อด้วยอิฐ เนื่องจากชาวบ้านไม่มีสถานที่

ประกอบศาสนพิธี จึงสร้างวิหารหลังใหม่ขนาดเล็กกว่าฐานวิหารเดิมครอบทับซากวิหารเดิม ด้านทิศตะวันตกมีร่องรอยฐานวิหารปรากฏอยู่ แต่ปัจจุบันยังไม่ได้รับการขุดแต่ง

นอกจากนี้ในวัดยังมีอุโบสถขนาดเล็กศิลปะพื้นบ้าน มีความงดงามแบบเรียบง่ายสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตคนลพ ภายในประดิษฐาน "พระสามพี่น้อง" พระพุทธรูปหินทรายศิลปะล้านนาสกุลช่างพะเยา จำนวน 3 องค์ ซึ่งเคยเป็นพระพุทธรูปประจำอุโบสถหลังเก่ามาก่อนถือเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองเวียงลอ อีกทั้งยังเป็นปูชนียสถานประติมากรรมพระยาลอซึ่งจำลองมาจากองค์เทวรูปสำริดศิลปะเขมรสมัยบาเยนผสมศิลปะทวารวดี อายุราวพุทธศตวรรษที่ 17-18 ซึ่งชาวบ้านขุดได้ในบริเวณนี้และยังมีความคล้ายคลึงกับประติมากรรมเทวรูปสตรีที่พบในโบราณสถานวัดท่าและด้วย

5. เจ้าอาวาส พระสนั่น ลีตตวตฺโต (ปัจจุบัน)

6. สิ่งสำคัญภายในวัด

พระประธานภายในอุโบสถ

หอระฆัง

อนุสาวรีย์พญาลอ

เมืองเวียงลอ เกิดขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 7 เป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรกวมยวามีแม่น้ำอิงไหลผ่านแนวกำแพงด้านทิศใต้ ต่อมาแม่น้ำอิงได้เปลี่ยนทิศทางไปไหลผ่านกลางเมือง เมืองเวียงลอ มีพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง มีวัดวาอารามจำนวนมาก มีวัดร้างกว่า 50 วัด และตามวัดจะพบพระพุทธรูปหินทรายและพระพุทธรูปทองสำริดเป็นจำนวนมาก มีการสร้างกำแพงเมืองล้อมรอบอย่างน้อยสองชั้น มีการสร้างคูเมืองในเขตโบราณสถานเวียงลอ โดยมีหมื่นลอเป็นเจ้าผู้ครองเมือง เมืองเวียงลอจึงเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากกว่า 900 ปี ซึ่งมีปรากฏหลักฐานในศิลาจารึก 3 หลัก คือ จารึกคูลิตอาราม พ.ศ. 2039 จารึกหมื่นลอเทพ พ.ศ. 2040 จารึกหมื่นมงคล พ.ศ. 2043

ปี พ.ศ. 2524 ได้ขุดพบองค์สำริดมีลักษณะคล้ายนักรบ จึงเชื่อกันว่าเป็นพญาลอ (หมื่นลอ) และได้นำองค์สำริดมาลักการะ ต่อมา พ.ศ. 2525 ชุมชนร่วมกับครูบาธรรมวิชัยได้ปั้นองค์พญาลอขึ้น โดยได้รับการอนุเคราะห์จาก คุณแม่เปรี๊ยะ ไชยณรงค์ (ไชยตรุณ) เป็นเจ้าภาพในการปั้น และทุกปีจะมีการจัดงานปู่จาวพญาลอ (ปู่ชาพญาลอ) ในวันที่ 9 เมษายน จึงถือเป็นประเพณีสืบสานประจำตำบลลอสืบมา

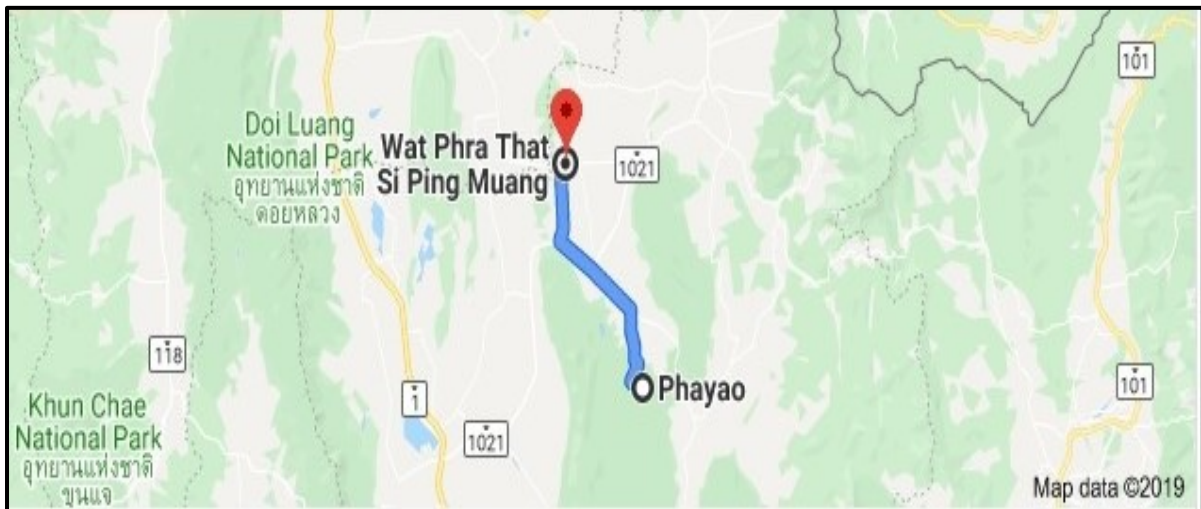

องค์พระธาตุเจดีย์

เจดีย์สมัยพญาลอสรสร้างเมื่อ พ.ศ. 2115 องค์พระธาตุเจดีย์ ตั้งอยู่บนฐานเชิงสี่เหลี่ยมต่อด้วยฐานปัทม์ ย่อมุมขึ้นไปเป็นฐานลูกฟักทรงกลม ถัดขึ้นไปเป็นมัลลยเกาทรงกลม รองรับองค์ระฆังกลม เป็นศิลปะเชียงใหม่ตอนต้น

7. เส้นทางการเดินทางและแผนที่

การเดินทางไปวัดศรีปิงเมืองเข้าได้ 2 ทางคือ

1. ออกจากอำเภอเมืองพะเยาเข้าเขตอำเภอจุนเลี้ยวซ้ายที่ตู้ยามกิวแก้ว อำเภอจุน ไปถึงวัดศรีปิงเมือง ประมาณ 10 กิโลเมตร
  2. จากเชียงรายผ่านอำเภอเชียงคำเข้าเขตอำเภอจุน เลี้ยวขวาที่ทางแยกบ้านห้วยจิ้ง ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอจุน ถึงวัดศรีปิงเมือง ประมาณ 12 กิโลเมตร
- ทั้ง 2 เส้นทางเดินทางได้สะดวก เพราะเป็นถนนลาดยางตลอดทั้ง 2 สาย

ที่มา: ศูนย์ศึกษาข้อมูลเวียงลอ ตำบลลอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาพ: วันเพ็ญ ตันจันทร์กุล

ผู้จัดทำ: สุพร ทิพย์จักร์/ อวีวรรณ บุญธรรม